



Aktsiaselts TREF Nord  
oliver.pajus@trefnord.ee  
Lagedi tee 30  
75325, Harju maakond, Veneküla,  
Rae vald

Teie 07.08.2023

Meie 15.08.2023 nr 7.1-1/23/16461-3

### **Riigitee 11178 Ämari tee kaitsevööndisse jalgratta- ja jalgteede ning ristumiskohtade põhiprojekti koostamise nõuded**

Olete taotlenud Transpordiametilt nõudeid Harju maakonnas Lääne-Harju vallas Ämari alevikus riigitee nr 11178 Ämari tee km 2,195-2,913 kaitsevööndiga kattuvale maa-alale jalgratta- ja jalgteede (edaspidi JJT) ehituse ning ristumiskohtade rekonstrueerimise põhiprojekti (edaspidi projekt) koostamiseks.

Vastavalt ehitusseadustiku (EhS) § 99 lg 2 annab tee, välja arvatud riigitee projekteerimistingimused koos liikluskorralduse nõuetega KOV. Palume lugeda meie nõuded menetluse sisendiks. Kohaliku teena kavandatud JJT ehituseks annab ehitusloa KOV ehitusseadustiku EhS § 39 lg 1 ja § 101 lg 1 alusel.

Võttes aluseks EhS ning majandus- ja taristuministri 05.08.2015 määruse nr 106 „Tee projekteerimise normid“ lisa „Maanteede projekteerimismõnnetid“ (edaspidi normid), esitame § 99 lg 3 alusel **nõuded JJT ja ristumiskohtade projekti koostamiseks**.

1. Koostada tee ehitusprojekt (edaspidi projekt) põhiprojekti staadiumis vastavalt majandus- ja taristuministri 09.01.2020 [määrusele nr 2](#) „Tee ehitusprojektile esitatavad nõuded“
2. JJT projekteerida võimalikult pikas ulatuses asustusega ühele poole riigiteed ning vältida põhjendamatuid ristumisi riigiteega.
3. Projekti koostaval ettevõtjal või isikul peab olema EhS kohane tee ehitusprojekti koostamise (ja valgustuse projekteerimise) pädevus.
4. Juhinduda kehtivatest normdokumentidest ja Transpordiameti [juhenditest](#).
5. JJT ja selle koosseisu kuuluvad rajatised projekteerida üldjuhul väljapoole riigitee alust maad. Saame anda riigitee aluse maa kasutusse vaid nendes teelõikudes, kus see pole vajalik riigitee toimivuse tagamiseks (nt teekatte laiendamiseks maantee klassile vastavale ristlõikele).
6. JJT projekteerimisel riigitee alusele maale tuleb projekti koosseisus esitada isikliku kasutusõiguse (IKÕ) plaanid või krundijaotuskavad riigitee aluse maa võõrandamiseks. Plaanidel tuua eraldi välja kasutusõiguse seadmine JJT ja/või tehnovõrgu rajamiseks/hooldamiseks (side- ja elektripaigaldised vms) ning esitada projekti koosseisus eraldi kaustades. JJT IKÕ plaanide koostamiseks vt [juhist](#) ameti kodulehel. Tehnovõrkude IKÕ plaanide koostamiseks vt [juhendi](#) lisa 6.

7. Teostada projekti koostamiseks vajalikud geodeetilised uuringud vastavalt majandus- ja taristuministri 14.04.2016 [määrusele nr 34](#) „Topo-geodeetilisele uuringule ja teostusmõõdistusele esitatavad nõuded“. Lisaks määruses toodule arvestada järgnevaga.
  - 7.1. Riigitee mõõdistada vastavalt Maanteeameti peadirektori 13.05.2008.a kk nr 102 kinnitatud nõuetele „Täiendavad nõuded topo-geodeetilistele uurimistöodele teede projekteerimisel“.
  - 7.2. Projektiga hõlmatud alal mõõdistada riigitee ja sellega külgnev ala min 20 m laiuses. Veeviimarid mõõdistada vähemalt ulatuses, mis on vajalik toimiva sademevee ärajuhtimise lahendamiseks kuni eelvooluni.
  - 7.3. Mõõdistusala ja uuringud peavad olema piisavad projekti koostamiseks ja kontrollimiseks.
  - 7.4. Mõõdistada riigitee olemasolevad veeviimarid (kraavid, trüübid jne) ning hinnata trüüptide seisukorda. Hinnang koos vajaliku pildimaterjaliga lisada seletuskirja.
  - 7.5. Projekti kooskõlastamiseks esitamise hetkel peab olema geodeetilise mõõdistuse sh kooskõlastuste vanus kuni üks aasta.
8. Kui JTT projekteeritakse erandkorras riigitee muldele, siis tuleb teostada geoloogilised uuringud riigitee muldkeha kohta vastavalt Majandus- ja taristuministri 24.04.2015 [määrusele nr 32](#) „Ehitusgeoloogilisele uuringule esitatavad nõuded“. Puurimine teostada südamikpuurimisega, puuri läbimõõt vähemalt 112 mm. Kõik vajalikud puuraugud riigitee muldes puurida vähemalt 50 m (võid valida ka 25-100 m) tagant läbi kõigi tee konstruktsioonide ning vähemalt 0,5 m mulde alustesse pinnastesse (looduslikku mulla kihti ja turvast arvestamata so kokku muld + 0,5 m). Uuringute tulemusena saadud pinnaste iseloomustused nimetuste, plastsus- ja filtratsiooninäitajate ja niiskuspäärkondadega kanda seletuskirja ja JTT pikiprofiilile. Puuraukude kava kooskõlastada Transpordiametiga täiendavalt.
9. Arvestada kehtivate planeeringute ning varem koostatud ja koostamisel olevate tee- ja valgustusprojektidega.
10. Tiitellehel esitada JTT projekteeritud lõigu sidumine riigitee kilometraažiga (tee nr, nimetus, asukoha km).
11. Seletuskirjas ja joonistel käsitleda riigitee kaitsevööndit vastavalt EhS § 71 ning kasutada [riikliku teeregistri](#) kohaseid teede numbreid ja nimetusi.
12. JTT ühendada olemasolevate teede, bussipeatuste ning tõmbekeskustega nii, et moodustuks terviklik teedevõrk.
13. JTT eraldada riigiteest ohutusribaga, mille minimaalse laiuse valikul tuleb lähtuda [kergliiklustristu kavandamise juhendi](#) tabelist 4
14. JTT projekteerimine riigitee muldesse on erandlik lahendus, mis on Transpordiameti igakordne kaalutusotsus ja vajab eelnevat analüüsi ja kokkulepet (EhS § 99 lg 3 alusel). Madalama projekteerimistaseme kasutamine või JTT projekteerimine sõidutee muldesse lühikestel lõikudel (äärekivi/põrkepiirdega lahend) on põhjendatav füüsilise takistusega (olemasolev hoonestus).
15. Arvestades piirkonna arendamise potentsiaalset tuleneva liiklussageduse kasvuga on vajalik JTT ja riigitee vahelise ohutusriba laiuse määramisel säilitada võimalus riigitee perspektiivseks laiendamiseks IV klassi tee ristlõikele vastavaks.
16. Vajadusel projekteerida ohutud JTT teeületuskohad.
17. Riigiteega ristumisel tagada normide põhimõtetele vastav nähtavuskolmnurk (p 5.2.7.2 ja tabel 7.10). Kavandada nähtavust piiravate takistuste (metsa, võsa, heki, aia vms) likvideerimine (EhS § 72 lg 2).
18. Projekteerida JTT katend, vajadusel riigitee katend laiendustel ja riigitee katete taastamine. Lisada materjalidele esitatavad minimaalsed nõuded.
19. Koostada JTT tüüpriistlõiked iseloomulikest kohtadest koos külgneva maanteega (kinnistu piirid, katted, eraldusriba, veeviimarid, tehnovõrgud jms). Joonistel määrata projekteeritud tee-elementide kaugused sõidutee teljest.

20. Projekteerida JTT liikluskorraldus, mis peab koos riigitee liikluskorraldusega moodustama terviklahenduse. Joonisel näidata teel olemasolevad, töö käigus likvideeritavad ja projekteeritud uued liikluskorraldusvahendid. Liikluskorraldusvahendite projekteerimisel lähtuda „Riigiteede liikluskorralduse juhendist“.
21. Projekteerida sademevee ärajuhtimise lahendus ja esitada vertikaalplaneerimise joonis. Lahendus peab tagama vee piki- ja põiksuunalise äravoolu projekteeritava ja olevate teede katetelt, muldkehast ja veeviimaritest. Joonistel näidata olemasolevad ja projekteeritud veeviimarid. Selgitada välja ja arvestada tööde maa-alal võimalike kevadiste ja sügiseste üleujutustega.
22. Uusi normide p 5.2.1. põhimõtetele vastavaid ristumiskohti võib kavandada üksnes põhjendatult ja kokkuleppel Transpordiametiga. Olevad ja uued ristumiskohad tähistada eri värvi tingmärkidega. Uute ristumiskohtade loetelu koos põhjendustega lisada seletuskirjale.
23. Olevate ristumiskohtade rekonstrueerimisel lähtuda alltoodud põhimõtetest:
  - 23.1. Ristumiskoha asukoht siduda riigitee kilometraažiga.
  - 23.2. Ristumiskoha pöörderaadiused määrata liikluskoosseisu kõige ebasoodsama sõiduki pöördekoridori järgi. Kujutada pöördekoridori joonistel.
  - 23.3. Ristumiskoht projekteerida riigiteega võimalikult täisnurga all. Ristumiskoha pikikalded määrata arvestusega, et riigitee alusele maale sademevett üldjuhul ei juhitata.
  - 23.4. Projekteerida liikluskoosseisule vastav katend.
  - 23.5. Koostada ristumiskoha ristlõige iseloomulikust kohast. Esitada katendi konstruktsioon.
  - 23.6. Esitada projekti koosseisus minimaalsed kvaliteedinõuded materjalidele.
  - 23.7. Projekteeritud vertikaallahendus tuleb kokku viia riigitee oleva vertikaallahendusega nii, et tagatud oleks sademevee ärajuhtimine riigitee kattelt, muldkehast ja riigitee aluselt maalt. Vajadusel projekteerida sademevee ärajuhtimiseks ristumiskoha muldkehasse truup ja rajada/ puhastada kraavid äravoolu tagamiseks. Truubi vajadust või vajaduse puudumist tuleb selgitada seletuskirjas.
  - 23.8. Kanda joonisele juhendi „[Ristmike vahekauguse ja nähtavusala määramine](#)“ kohased ristumiskoha nähtavuskolmnurgad, kus ei tohi paikneda nähtavust piiravaid takistusi. Vajadusel näha ette metsa, võsa, heki, aia vm rajatise likvideerimine vastavalt EhS § 72 lõikele 2.
  - 23.9. Kõik ristumiskoha projekteerimise ja ehitamisega seotud kulud kannab huvitatud isik.
  - 23.10. Palume arvestada, et ristumiskoha ehitustöödeks tuleb koostada ka ehitusaegse liikluskorralduse projekt.
  - 23.11. Ristumiskoht kuulub riigitee koosseisu ning riigitee aluse maa ulatuses täidab omaniku ülesandeid Transpordiamet.
  - 23.12. Palume projekteerijal esitada projekt Transpordiametile kooskõlastamiseks [maantee@transpordiamet.ee](mailto:maantee@transpordiamet.ee). Vormistame projekti kooskõlastuse ristumiskoha ehitamise kokkuleppena, mille sõlmimine huvitatud isikuga.
24. Juhul kui JTT-le projekteeritakse valgustus:
 

JTT valgusarvutuses peab olema näidatud sõiduteele langeva heleduse  $L_m$  väärtused. Projekteeritavatest JTT valgustitest ei tohi külgnevale sõiduteele langeda heledust rohkem kui  $L_m=0,04 \text{ cd/m}^2$  50-70 km/h alas ja  $L_m=0,03 \text{ cd/m}^2$  90 km/h alas. Kui sõiduteele lubatavaid maksimaalseid heleduse väärtusi ei ole võimalik tagada, siis tuleb lahendada JTT ja sõidutee valgustamine teevalgustusega või kombineeritult.
25. Enne valgustuspaigaldise üleandmist tellijale, teostada JTT valgustuse ehitaja poolt sõiduteele langeva valgustuse keskmise heleduse mõõtmised, veendumaks, et sõiduteele ei jõua JTT valgustitest heledust üle 0,03 või 0,04 cd/m<sup>2</sup> kohta ning esitada valgustuse mõõtmise protokoll, mis vastab standardile EVS-EN 13201-4 :2015.
26. Seletuskirjas esitada valgustusklassi valiku arvutuskäik vastavalt standardile CEN/TR 13201-1:2014 Teevalgustus. Osa 1: Valgustusklasside valik. Valida konkreetsele asukohta sobivad

- valgustid ja mastide optimaalne paigutus kasutades valgusarvutusprogrammi.
27. Mastid projekteerida liiklejate ohutuse tagamiseks väljapoole teedel nõutud vaba ruumi. Juhinduda vaba ruumi laiuse määramisel Normide tabelist 2.17 ja EVS 843 joonistest 5.2-5.5 ja ptk 10.6 Tänavavalgustus p 6. Juhul kui kitsastes tingimustes ei ole võimalik tagada teega külgnevat vaba ruumi, tuleb kavandada täiendavad liiklusohutuse meetmed (liiklusmärgid, piirded, ohutuse standardile EVS EN 12767 klassile HE vastavad mastid).
  28. Konfliktalade (ristmikud, ülekäigurajad, bussipeatus vms) valgustamisel peab arvestama projekti koostamisel kõigi liikluses osalejate ohutuse tagamise ja võimalusel liiklusohutuse parandamisega tuginedes normide p 8.3 ja tänavatel EVS 843 ptk 10.6 Tänavavalgustus.
  29. Teeületuskoha (-raja) spetsiaalse optikaga valgustuse projekteerimisel näha ette riigitee ja külgneva ala valgustamine teevalgustusega, et sõidukijuht märkaks õigeaegselt ületuskohale lähenevat kergliiklejat (EVS 843 ptk 10.6 Tänavavalgustus). Spetsiaalse optikaga valgustusega ülekäigurajale eelnevale ja järgnevale sõidutee alale tuleb asulas 50 km/h alas projekteerida sõidutee valgustus ca 50 m ulatuses ja 90 km/h alas ca 80-90 m ulatuses.
  30. Esitada valgustusarvutus koos valgustite valgustehniliste parameetritega ning nende valgustustehniliste arvutuste tulemustega, mis peavad olema vastavuses kehtiva standardiga. Valgustusarvutused esitada vähemalt alljärgnevas mahus:
    - 30.1. hinnanguvälja isoliinide ja halliskaala mudelid, kus tingimused oleksid täidetud vastavalt etteantud valgustusklassile ning näidatud oleks riigitee, eraldusriba, JJT jt valgustatud alad (vajadusel näidata eraldi);
    - 30.2. planeerimisandmetesse lisada valgustusklass, valgusti võimsus, valgustist väljuv valgusvoog (lm), valgustipunkti kõrgus, mastide vahe kaugus, konsooli kalle, konsooli pikkus.
  31. Valgustusprojekti asendiplaani joonisele märkida: valgustusklass; valgusti number, võimsus, masti kõrgus, konsooli pikkus; mastide vahekaugused (m) ja kaugus sõidutee jt teede servast; toitekaablite iseloomulikud näitajad.
  32. Vältida tehnovõrkude paigaldamist riigitee alusele maale. Eelneva kokkuleppe alusel lähtuda tehnovõrkude projekteerimisel riigiteealusele maale normide peatükist 8 „Tehnovõrgud“, Transpordiameti juhendist „[Nõuded tehnovõrkude teemaale paigaldamise kavandamisel](#)“ ning lisaks tehnovõrkude valdaja esitatud tehnilistest tingimustest.
  33. Näha ette ehitustöödega rikutud maa-ala (sh riigitee jt teede katendid, teepeenrad, veeviimarid jms) taastamine ja korrastamine.
  34. Projekt tervikuna kooskõlastada projektiga seotud tehnovõrgu valdajate, maaomanike ja ametkondadega.
  35. Erandjuhtudel, kus on vajadus JJT ehitada lõiguti riigitee mulde külge, võib olla vajalik tellida projektile ekspertiis ning ehitamine peab olema kaetud omanikujärelevalve lepinguga.

Selgitamist vajab, kelle tellimisel ehitatakse ning kelle omandisse jalgratta- ja jalgteed jääb.

Juhul kui tellijaks on KOV palume arvestada, et KOV tellimisel ehitatud JJT (ja valgustus) jääb KOV omandiks ja hooldamisele, sõltumata asukohast ja ehitise aluse maa omandivormist. Kavandatava JJT (ja valgustuse) projekteerimise, maade omandamise, ehitamise ja omanikujärelevalve kulud kannab KOV.

Transpordiamet ei tee põhiprojektide ekspertiisi ega vastuta projekti võimalike puuduste eest. Seetõttu soovime tellida ekspertiis vastavalt majandus- ja taristuministri 08.06.2015 [määrusele nr 62](#) „Nõuded ehitusprojekti ekspertiisile“. Ekspertiis tellida Transpordiametilt heakskiidu saanud lahendusele enne projekti kooskõlastamist/ projektile nõusoleku andmist.

Projekt (tekstiline osa - pdf, digitaalsed joonised - nii pdf kui ka dwg või dgn, kooskõlastused – pdf või ddoc) esitada Transpordiametile EHS § 70 lg 3 alusel nõusoleku saamiseks ja/või EHS § 99 lg 3 alusel kooskõlastamiseks [maantee@transpordiamet.ee](mailto:maantee@transpordiamet.ee) .

Ülaloodud nõuded on projekti lahutamatu osa, mis kehtivad kaks aastat allkirjastamise kuupäevast.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Merike Joonsaar

peaspetsialist

planeerimise osakonna koostöölustuste üksus

Merike Joonsaar

58627078, Merike.Joonsaar@transpordiamet.ee